

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 322/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], toho času [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a svojich práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 a jeho uznesením z 1. apríla 2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 16/2019 a jeho uznesením zo 17. apríla 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia [REDACTED]

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], toho času [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 a jeho uznesením z 1. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie špecializovaného súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 16/2019 a jeho uznesením zo 17. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. d) a e) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 písm. i), § 140 písm. b) a c) a § 141 písm. a) Trestného zákona a iné zločiny a obzvlášť závažné zločiny.

3. Špecializovaný súd napadnutým uznesením podľa § 72 ods. 1 písm. b), § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 15. marca 2019 doplnenú podaniami z 21. marca 2019 a 22. marca 2019 a zároveň podľa § 72 ods. 1 písm. b), § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na čl. 154c ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného

a mediálneho úradníka. Proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú následne odôvodnil prípismi z 10. a 11. apríla 2019. Najvyšší súd napadnutým uznesením túto sťažnosť sťažovateľa zamietol.

4. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že v súčasnom štádiu konania je jeho väzba nedôvodná a nezákonná v zmysle čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Podľa sťažovateľa samotná skutočnosť, že proti nemu existuje podozrenie zo spáchania trestného činu a bola na neho podaná obžaloba, nie je relevantným dôvodom na dlhodobé trvanie väzby. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že jeho obvinenia stoja iba na výpovediach spolupracujúcich osôb a orgány činné v trestnom konaní nezískali objektívnejšie dôkazy o jeho vine, čím sa podľa sťažovateľa výrazne oslabujú materiálne dôvody väzby.

5. Vo vzťahu k jednotlivým dôvodom väzby sťažovateľ uviedol:

- *K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku:* Sťažovateľ tvrdí, že jeho rodinné a priateľské väzby sa viažu na územie Slovenskej republiky a že trestnému konaniu sa nikdy nevyhýbal, ale stále spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, aby bola nehnuteľnosť, hoci v cudzine, vo vlastníctve obchodnej spoločnosti, ktorej bol sťažovateľ konateľom a jediným spoločníkom, označovaná ako úkryt.

- *K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku:* Sťažovateľ v tomto bode poukázal na výpoveď svedka (a spoluobvineného) [REDACTED] z 30. januára 2019, ktorý poprel tvrdenie prokurátora, že ho sťažovateľ ovplyvňoval z väzby. Sťažovateľ v tomto bode obvinil konajúce súdy z toho, že zmarili návštevu jeho rodinných príslušníkov vo výkone väzby naplánovanú na 1. február 2019.

- *K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:* Sťažovateľ tvrdí, že súdy sa v tejto časti obmedzili iba na všeobecné konštatovanie s odkazom na charakter, závažnosť, rozsiahlosť a intenzitu trestnej činnosti, ktorá je sťažovateľovi kladená za vinu. Sťažovateľ tvrdí, že nikdy nebol užívateľom žiadnych omamných a psychotropných látok a mal legálny zdroj príjmov.

6. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou k dôvodom, ktoré spochybňovali existenciu väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Napadnuté uznesenie preto podľa sťažovateľa nie je vyčerpávajúce a presvedčivé, a teda je v konečnom dôsledku nepreskúmateľné, pretože najvyšší súd v odôvodnení vôbec nepreukázal, že je daný niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku.

7. Okrem námietok proti nevyhoveniu jeho žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti vytýkal konajúcim súdom aj okolnosti, ktoré priamo nesúvisia s rozhodovaním súdov o prepustení sťažovateľa z väzby.

Ide o námietku sťažovateľa, že senát špecializovaného súdu, ktorý rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, je proti nemu zaujatý, resp. je zaujatý v prospech prokuratúry. Túto námietku odôvodnil postupom predmetného senátu (4 T, pozn.) na pojednávaní 3. apríla 2019 (hoci o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby rozhodol ešte 1. apríla 2019, pozn.) a tým, že na pojednávaní 14. marca 2019 mu špecializovaný súd ustanovil náhradného obhajcu Mgr. Róberta Kutiša, obhajcu spoluobvineného [REDAKOVANÉ], ktorého záujmy v predmetnom trestnom konaní sú v rozpore so záujmami sťažovateľa. Napadnutými uzneseniami špecializovaného súdu a najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, malo byť preto porušené právo sťažovateľa na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom

V ďalšej námietke sťažovateľ poukazoval na to, že od začiatku jeho väzby, t. j. od 9. marca 2017, je umiestnený v samoväzbe. Sťažovateľ túto samoväzbu považuje za svojvoľnú a ničím neodôvodnenú, a preto sa domnieva, že napadnuté uznesenia špecializovaného súdu a najvyššieho súdu porušujú aj jeho právo nebyť mučený a podrobený krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu a aj právo na prezumpciu nevinu.

Sťažovateľ taktiež vyjadril podozrenie, že vo výkone väzby ([REDAKOVANÉ], pozn.) je odpočúvaný aj počas návštev svojich obhajcov. Podľa sťažovateľa preto ak sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nevysporiadal s týmto jeho podozrením, porušil aj jeho základné právo na obhajobu.

8. Sťažovateľ si uplatnil aj primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € od špecializovaného súdu a v sume 5 000 € od najvyššieho súdu. Žiadosť o priznanie finančného zadost'učinenia odôvodnil tým, že súdy svojvoľným a hrubým spôsobom porušili jeho ústavné práva a práva chránené dohovorom, a pritom osobitne poukázal na skutočnosť, že pozbavenie osobnej slobody na neho dolieha veľmi nepriaznivo.

9. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o zákonitosti väzby nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho uznesením č. k. BB-4T/36/2018-15368 z 1. apríla 2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 16/2019 a jeho uznesením sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti [REDAKOVANÉ] voči senátu 4T datovanej dňa 03. apríla 2019 doručenej Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica dňa 08. apríla 2019 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo nebyť mučený a podrobený krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu a trestu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č. k. BB-4T/36/2018-15368 z 1. apríla 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 porušené bolo.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom

pod sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho uznesením č.k. BB-4T/36/2018-15368 z 1. apríla 2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 16/2019 a jeho uznesením sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti [REDAKOVANÉ] voči senátu 4T datovanej dňa 15. marca 2019 doručenej Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica dňa 19. marca 2019 a v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] voči senátu 4T vznesenej na hlavnom pojednávaní dňa 3. apríla 2019 porušené bolo.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ] na obhajobu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 16/2019 a jeho uznesením sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 porušené bolo.

5. Základné právo [REDAKOVANÉ] na slobodu a bezpečnosť, právo na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie a právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č. k. BB-4T/36/2018-15368 z 1. apríla 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 porušené bolo.

6. Uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č. k. BB-4T/36/2018-15368 z 1. apríla 2019 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje neodkladne prepustiť [REDAKOVANÉ] z väzby na slobodu.

7. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Špecializovaný trestný súd a v sume 5.000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Najvyšší súd Slovenskej republiky, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet

právneho zástupcu Mgr. Romana Tomana, PhD., so sídlom Rudnayovo námestie 1, Bratislava do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

14. Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

15. Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

16. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

17. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú

oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

18. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

19. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

20. Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

III.A Všeobecne k namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením špecializovaného súdu

21. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

22. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným

(všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

23. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

24. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie špecializovaného súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe sťažovateľom podanej sťažnosti. Konanie o tejto sťažnosti bolo skončené napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením špecializovaného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením špecializovaného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.B K namietanému porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť, práva na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie a práva byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

25. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta, že najvyšší súd v napadnutom uznesení vôbec nepreukázal, či je daný niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Zároveň tvrdí, že po podaní obžaloby v predmetnom trestnom konaní sa dôvody na jeho väzbu oslabili, a to aj s poukazom na aktuálnu dĺžku väzby.

III.B.1 Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

26. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavka obsiahnutá v tomto článku sa nemôže definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť v rámci okolností každej veci vrátane toho, čo v ústavnej sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

27. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) vyplýva, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu

(čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018). Na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04, IV. ÚS 181/07).

28. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

29. Článok 5 ods. 4 dohovoru nevyžaduje, aby odvolací súd rozhodujúci o pozbavení slobody odpovedal na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

30. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup či správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne uspořobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov

osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03). Právomocou ústavného súdu je preskúmať zlučiteľnosť konkrétneho rozhodnutia väzobného súdu, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody (v tomto prípade ponechaný vo väzbe, pozn.), s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

III.B.2 Posúdenie veci ústavným súdom

31. Najvyšší súd v napadnutom uznesení sa vo vzťahu k dôvodom väzby stotožnil s výrokmi napadnutého uznesenia špecializovaného súdu. Podľa najvyššieho súdu boli v predmetnom sťažovateľovom prípade splnené všetky formálne podmienky väzby, ako aj základné materiálne podmienky väzby. Najvyšší súd konkrétne uviedol: „*Predseda senátu v napadnutom uznesení podrobne rozpísal skutkové a právne dôvody, ktoré odôvodňujú existenciu dôvodnej obavy o naplnení uvedených dôvodov väzby. V dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na veľmi správne a erudované dôvody, na ktorých senát založil svoje rozhodnutie.*“

32. Pri posudzovaní otázky, či mohli byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené sťažovateľom označené práva, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ale aj napadnutého uznesenia špecializovaného súdu. Tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, III. ÚS 342/2017). K jednotlivým podmienkam a dôvodom väzby (s ktorými sa najvyšší súd stotožnil a na ktoré vo svojom rozhodnutí plne poukázal, pozn.) špecializovaný súd uviedol:

«*V súvislosti s väzbou obžalovaného [REDAKOVANÉ] súd skúmal najprv materiálnu podmienku väzby, a síce či u neho existuje podozrenie zo spáchania žalovaných trestných činov. Došiel pritom k záveru, že z doteraz vykonaného dokazovania skutočne vyplýva podozrenie zo spáchania trestných činov obžalovaným [REDAKOVANÉ]. Súd už vykonáva dokazovanie na hlavnom pojednávaní, keď vykonal výsluchy všetkých*

obžalovaných a svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED].
Od vznesenia obvinenia sa dôvodnosť trestného stíhania vôbec neoslabila a táto skutočnosť je pre potreby rozhodovania o väzbe úplne postačujúca. Pri rozhodovaní o väzbe súd nerozhoduje o vine či nevine obžalovaného, ale jeho povinnosťou je posúdiť materiálne dôvody väzby, čo znamená iba dôvodnosť podozrenia trestného stíhania. Tá v súčasnosti vyplýva z nazhromaždených dôkazov nachádzajúcich sa v trestnom spise, pričom obžalovaný [REDACTED] dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutkov nijako nevyvrátil. (k materiálnej podmienke väzby, pozn.)

... obžalovanému v prípade uznania viny hrozí vysoký až doživotný trest odňatia slobody a po údajnom spáchaní úkladnej vraždy sa mal obžalovaný [REDACTED] so svojim bratom obžalovaným [REDACTED] dlhodobo ukrývať [REDACTED], kde majú zázemie, a to byt a podnikateľské aktivity. Z dokazovania vyplynulo, že išlo o tajný byt. ku ktorému mali prístup iba obžalovaní [REDACTED] a vybrané osoby. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniu, že sa zdržiaval na verejnom prístupnom mieste [REDACTED], pretože byt na adrese [REDACTED], vo vlastníctve spoločnosti [REDACTED] slúžil ako útočisko a úkryt pre obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED], iné osoby mali prístup len s ich súhlasom, čo potvrdzujú svedecké výpovede [REDACTED] a [REDACTED]. [REDACTED] pričom v tomto obydli boli zaistené veci preukazujúce manipuláciu s drogami. [k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pozn.]

...treba poukázať na charakter páchanej trestnej činnosti, keď zločinecká skupina, ktorej riadiacimi osobami mali byť obžalovaní [REDACTED] a jeho brat [REDACTED], mali používať násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia bežne na upevňovanie svojho vplyvu, na vynucovanie si disciplíny medzi jej členmi, prinútenie zotrvania členov v skupine, zastráňovanie konkurencie, vyhrážanie sa v prípade spolupráce s políciou atď. Konkrétna obava z kolúzneho konania plynie u obžalovaného [REDACTED] z toho, že ihneď po zadržení jedného z dealerov drog, spolu s obžalovaným [REDACTED] stotožnili svedkov, ktorí proti nim vypovedali a nižšie postaveným členom skupiny mali vydať pokyn, aby týchto „vybavili“. Tieto zistenia zapadajú do výpovedí viacerých svedkov, ktorí tiež deklarovali svoje obavy zo zastráňovania, resp. fyzického násilia zo strany obžalovaných. Nemožno opomenúť ani nahrávku objavenú na SD karte, z ktorej vyplynulo, že obžalovaní [REDACTED] a [REDACTED] chceli podplatiť poškodeného v inej ich trestnej veci

vedenej na Okresnom súde Nové mesto nad Váhom s cieľom zmeny jeho výpovede, pričom pre prípad, že by sa s týmto návrhom poškodený nestotožnil, skrytou formou sa mu mali vyhrážať ďalšími následkami. Napokon aj samotná úkladná vražda poškodeného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (skutok 10 obžaloby) mala byť nimi spáchaná práve preto, že začal spolupracovať s políciou. Súd navyše z úradnej povinnosti k tomuto dôvodu väzby dodáva, že dôvod kolúznei väzby podaním obžaloby nepominul, lebo práve súdne konanie, ktoré začalo 29.10.2018 je najdôležitejším úsekom trestného konania, na ktorom budú vykonané všetky relevantné dôkazy spôsobilé na to, aby súd mohol spoľahlivo rozhodnúť v merite veci. [k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pozn.]

...dôvod preventívnej väzby je u obžalovaného [REDAKOVANÉ] daný najmä charakterom, závažnosťou, rozsiahlosťou a intenzitou páchanej trestnej činnosti, ale aj predchádzajúcou trestnou činnosťou, za ktorú už bol právoplatne odsúdený. Podľa vyjadrenia svedkov obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal byť po dlhú dobu častým a pravidelným užívateľom rôznych druhov omamných a psychotropných látok, pričom obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal dokonca pri zadržaní v tele zistené aj stopové prvky týchto látok. Navyše z dôkazov vyplýva, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] svoj osobný život mal prispôbiť fungovaniu v zločineckej skupine, nemal riadne pracovné návyky, ani žiadny legálny zdroj príjmov, ale práve vysoké finančné zisky z trestnej činnosti, a preto existuje dôvodná obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti. [k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pozn.]»

33. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát uviedol, že opakovanie skutočností, ktoré podľa všeobecného súdu odôvodňujú dôvod väzby v predošlých rozhodnutiach, neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii. V súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu a s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu, predovšetkým na skutočnosť, že dôvod väzby sťažovateľa bol v predmetnom konaní v dôsledku aktívneho prístupu sťažovateľa k využívaniu jeho práv už preskúmaný zo strany všeobecných súdov, ako aj skutočnosť, že v danom prípade ide o závažnú trestnú činnosť spáchanú organizovanou skupinou, odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu odkazujúce na napadnuté uznesenie

špecializovaného súdu možno považovať za ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (m. m. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08).

34. Ústavný súd konštatuje, že v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby poskytl konajúce súdy sťažovateľovi adekvátnu odpoveď na všetky jeho argumenty týkajúce sa pokračovania väzby. Vo vzťahu k útekovej väzbe ústavný súd podotýka, že tvrdenie sťažovateľa o jeho svedomitej spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní je v príkrom rozpore so závermi a zisteniami špecializovaného súdu a v kontexte predmetného trestného konania je preto toto jeho tvrdenie nedôveryhodné. Vo vzťahu ku kolúznej väzbe ústavný súd vzhľadom na celú škálu argumentov špecializovaného súdu zastáva názor, že sťažovateľom zdôrazňované svedectvo [REDAKOVANÉ] nie je samo osebe spôsobilé spochybniť bezprostrednú hrozbu ovplyvňovania trestného konania zo strany sťažovateľa. Napokon vo vzťahu k preventívnej väzbe ústavný súd konštatuje, že závery súdu v tomto bode nemožno považovať iba za „*všeobecné konštatovanie o trestnej činnosti, ktorá sa mu kládie za vinu*“, ako sa domnieva sťažovateľ, pretože vychádzajú aj z predošlej trestnej činnosti sťažovateľa, za ktorú bol právoplatne odsúdený. Zhrnúc už uvedené, ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho pohľadu v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu dostal sťažovateľ na svoje argumenty akceptovateľnú odpoveď. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti preto v tomto prípade nesignalizujú žiadnu možnosť porušenia jeho označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov najvyššieho súdu.

35. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

36. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením napadnutého uznesenia špecializovaného súdu je preto podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorá by mala za následok porušenie v nich obsiahnutých základných práv, resp. práv sťažovateľa. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.C K namietanému porušeniu práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu

37. Imanentnou požiadavkou rozhodovania o väzbe je, aby o nej rozhodoval nezávislý a nestranný súd (sudca). Konajúci súd sa musí s podanou námietkou zaujatosti zákonným spôsobom vysporiadať (§ 31 a § 32 Trestného poriadku). Sťažovateľ ale vo svojej ústavnej sťažnosti namieta, že sa konajúce súdy nevysporiadali s ním podanou námietkou zaujatosti proti senátu 4 T špecializovaného súdu v rámci rozhodovania o jeho väzbe (rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby). Zo samotnej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že špecializovaný súd opakovane sťažovateľa písomne informoval, že o jeho námietkach zaujatosti senátu 4 T nebude konať, pretože dôvodom týchto námietok je len procesný postup súdu v konaní (napríklad písomným prípisom z 19. marca 2019). Napriek tomu v predmetnom trestnom konaní sťažovateľ vytrvalo podáva námietky zaujatosti iba na základe procesného postupu súdu v konaní bez ohľadu na znenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku a bez ohľadu na prípisy špecializovaného súdu, ktorými poukazuje na toto zákonné ustanovenie.

38. Ústavný súd v tejto časti konštatuje, že ak špecializovaný súd vybavil námietku zaujatosti sťažovateľa spočívajúcu v poukazovaní na procesný postup súdu prípisom o tom, že o predmetnej námietke v súlade so zákonom (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku) nekoná, vysporiadal sa s ňou zákonne predpísaným spôsobom. Trestný poriadok celkom zjavne rozlišuje rozhodovanie o podanej námietke zaujatosti a rozhodovanie o väzbe (§ 72 Trestného poriadku). Z Trestného poriadku a ani z už uvedených článkov ústavy a dohovoru nevyplýva povinnosť, aby sa konajúci súd v rámci rozhodovania o väzbe duplicitne (opätovne) vysporiadal aj s námietkou zaujatosti. Ak tak preto neurobil ani najvyšší súd v napadnutom uznesení, nemožno z takéhoto postupu súdu v súlade so zákonom vyvodzovať porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

39. Ako ústavný súd už v predošlej stati uviedol, o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti a túto odmietne.

40. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu (v spojení s napadnutým uznesením a postupom špecializovaného súdu, pozn.) a obsahom sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.D K namietanému porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť, práva nebyť mučený a podrobený krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a práva na prezumpciu neviny (čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 16 ods. 2, čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4, čl. 3, čl. 6 ods. 2 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu

41. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje aj na to, že od začiatku jeho väzby, t. j. od 9. marca 2017, je umiestnený v samoväzbe. Sťažovateľ túto samoväzbu považuje za svojvoľnú a ničím neodôvodnenú. Zároveň uvádza, že samoväzba je disciplinárnym trestom podľa § 40 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone väzby“) a on sám sa nedopustil žiadneho disciplinárneho previnenia a nebol mu uložený žiadny disciplinárny trest, a preto sa domnieva, že napadnuté uznesenia špecializovaného súdu a najvyššieho súdu porušujú aj jeho právo nebyť mučený a podrobený krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu a aj právo na prezumpciu neviny.

42. Ústavný súd považuje za ústavne konformný názor najvyššieho súdu („*Kedže ostatné dôvody, ktoré uvádza obžalovaný [REDAKOVANÉ] vo svojej sťažnosti nie sú takého charakteru, aby spĺňali dôvody na prepustenie z väzby, najvyšší súd sa nimi nebude bližšie zaoberať.*“, piata strana napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.), že sťažovateľova námietka týkajúca sa neľudského zaobchádzania a mučenia, resp. porušenia prezumpcie neviny samoväzbou nie je relevantnou skutočnosťou pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby. V rámci rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby konajúci súd posudzuje, či stále trvá materiálna podmienka väzby a zákonné dôvody väzby (§ 71 ods. 1 Trestného poriadku), nie konkrétny spôsob výkonu väzby, teda ako a kde konkrétna väzobne stíhaná osoba väzbu vykonáva. Napokon ani napadnuté uznesenie špecializovaného súdu a ani napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nezaraďujú sťažovateľa do samoväzby, resp. na samotku. Inými slovami, potenciálneho porušenia svojich ústavou a dohovorom zaručených práv sa sťažovateľ v tomto prípade musí domáhať proti rozhodnutiu, resp. proti postupu štátnych orgánov, ktorým bol umiestnený do namietanej samoväzby. Týmto rozhodnutím, resp. postupom ale celkom zjavne nie je rozhodovanie

súdov o jeho (pravidelnej) žiadosti o prepustenie z väzby (podľa § 35 ods. 2 zákona o výkone väzby o umiestnení do režimu, v ktorom bude obvinený vykonávať väzbu, rozhodne riaditeľ ústavu alebo príslušník zboru určený riaditeľom ústavu spravidla najbližší pracovný deň po prijatí obvineného do výkonu väzby). Najvyšší súd preto napadnutým uznesením nemohol porušiť čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 16 ods. 2, čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4, čl. 3, čl. 6 ods. 2 dohovoru vo vzťahu k namietanému neľudskému zaobchádzaniu a mučeniu, resp. vo vzťahu k porušeniu prezumpcie nevinoty sťažovateľa.

43. Sťažovateľ v tejto časti namietal aj porušenie čl. 5 ods. 1 dohovoru. Ako je z citácie tohto článku v bode 17 odôvodnenia tohto uznesenia zrejmé, tento článok upravuje viacero situácií povoleného pozbavenia osobnej slobody zhrnutých v písmenách a) až f). Väzbu obvineného v trestnom konaní upravuje iba čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. V danom prípade ale nie je predmetom ústavnoprávneho prieskumu rozhodnutie súdov o vzatí sťažovateľa do väzby, ale o dôvodnosti ďalšieho trvania jeho väzby. V prípade sťažovateľa teda nejde o „zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu“, resp. prvotné „uvalenie“ väzby [ako stanovuje čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, pozn.]. Označený článok dohovoru sa *ratione materiae* nevzťahuje na dôvodnosť ďalšieho trvania väzby (obdobne I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07, I. ÚS 232/2017).

44. O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namieta, pôjde aj vtedy, ak ide o také základné právo alebo slobodu, ktoré nie sú *ratione materiae* aplikovateľné na posudzovanú vec (III. ÚS 211/2018).

45. V zmysle uvedeného obdobným spôsobom ako v dvoch predošlých statiach ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením najvyššieho súdu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by odôvodňovala prijatie tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.E K namietanému porušeniu práva na obhajobu (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu

46. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti (a aj vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby, pozn.) uviedol aj svoje podozrenie, že je v ústave na výkon väzby odpočúvaný, a to aj počas návštev jeho obhajcov. Keďže sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nezaoberal týmto jeho podozrením, mal podľa sťažovateľa porušiť aj jeho právo na obhajobu.

47. Ústavný súd znovu poukazuje na skutočnosť, že predmetom rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby je posúdenie trvania materiálnych podmienok väzby a trvania dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Dôležitým parametrom tohto rozhodovania je rýchlosť, preto súdy rozhodujúce o väzbe pochopiteľne nemajú priestor, aby sa zaoberali aj ničím nepodloženými špekuláciami a podozreniami väzobne stíhaných osôb týkajúcimi sa okolností, ktoré nesúvisia s predmetom rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby. Ničím nepodložené tvrdenie sťažovateľa o jeho odpočúvaní vo výkone väzby preto vyznieva vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu (ktorým bolo s negatívnym výsledkom v konečnej inštancii rozhodnuté o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, pozn.) nepresvedčivo a nanajvýš účelovo, a teda neposkytuje žiadny podklad pre možné porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

48. V rámci časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa porušenia jeho práva na obhajobu sťažovateľ poukazoval aj na porušenie jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru. Porušenie týchto článkov ale nenamietal aj v petite svojej ústavnej sťažnosti. S poukazom na viazanosť petitom (§ 45 zákona o ústavnom súde) považoval ústavný súd namietané porušenie čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru v zmysle svojej ustálenej rozhodovacej praxe (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07, IV. ÚS 287/2011) len za súčasť sťažnostnej argumentácie.

49. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd aj v tejto časti ústavnej sťažnosti konštatuje, že medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením najvyššieho súdu neexistuje žiadna príčinná súvislosť, a preto aj v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

50. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2019